

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi julkisesta notaarista  
annetun lain 1 §:n muuttamisesta**

**ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ**

Valtion hallintokoneisto on järjestetty Ahvenanmaan maakunnassa osittain eri tavalla kuin muualla maassa. Tästä aiheutuu, että julkisena notaarina on maakunnassa nykyisin vain henkikirjoittaja.

Esityksessä ehdotetaan, että Ahvenanmaan maakunnassa olisivat henkikirjoittajan lisäksi julkisia notaareja maakunnansyöttäjä ja maa-

kunnanvouti. Lääninhallitus voisi lisäksi määrätä julkiseksi notaariksi lääninhallituksen sellaisen virkamiehen, jonka kelpoisuusehtona on oikeustieteen kandidaatin tutkinto.

Ehdotettu lainmuutos on tarkoitus saattaa voimaan heti kun eduskunta on sen hyväksynyt.

**PERUSTELUT**

Julkisesta notaarista annetun lain 1 §:n (956/77) mukaan julkisia notaareja ovat virkansa puolesta henkikirjoittaja, nimismies ja apulaisnimismies. Lisäksi tulee kaupungissa, jossa on maistraatti, olla julkisen notaarin virka. Muualla kuin Helsingissä tämä virka voi olla yhdistetty sellaiseen maistraatin virkaan, jonka kelpoisuusehtona on oikeustieteen kandidaatin tutkinto.

Julkisen notaarin tehtävistä säädetään lain 4 §:ssä. Käytännössä tehtävät ovat pääasiassa protestien toimittamisia vekselilain (242/32) nojalla ja asiakirjajäljennösten oikeaksi todistamisia. Ahvenanmaan maakunnan julkiset notaarit ovat toimittaneet vuosittain noin 500 protestia ja antaneet runsaat 100 todistusta. Lisäksi he ovat suorittaneet vuosittain noin 50 kaupanvahvistusta.

Nimismiespiirit lakkautettiin Ahvenanmaan maakunnassa 1 päivästä huhtikuuta 1980. Lailla nimismiehelle kuuluvien yleishallintotehtävien hoitamisesta Ahvenanmaan maakunnassa (168/80) ja asetuksella valtakunnan yleisen paikallishallinnon hoitamisesta ja poliisitoimesta Ahvenanmaan maakunnassa (184/80) siirrettiin nimismiehelle yleishallintoviranomaisena kuuluvat tehtävät maakunnan poliisipäällikölle.

Maarianhaminan maistraatti lakkautettiin Maarianhaminan raastuvanoikeuden lakkauttamisesta sekä Ahvenanmaan tuomiokunnan uudelleen muodostamisesta annetulla valtioneuvoston päätöksellä (122/81) 1 päivästä lokausta 1981. Lakkauttamisen jälkeen huolehtii nimismiehelle kuuluvista tehtävistä erityissäänösten (892/80 ja 605/81) nojalla Ahvenanmaan maakunnan poliisipäällikkö.

Julkisesta notaarista annetun lain 1 §:ssä mainituista virkamiehistä on Ahvenanmaan maakunnassa siten jäljellä vain henkikirjoittaja. Maistraatin lakkauttaminen on merkinnyt myös henkikirjoittajalle kuuluvien kaupparekisteriasioiden määrän kasvua.

Ahvenanmaan maakunnan maakunnansyöttäjänvirastosta annetun lain (872/77) mukaan maakunnassa on oikeusministeriön alainen maakunnansyöttäjänvirasto, jonka päällikkönä on maakunnansyöttäjä. Tämä on yleinen syyttäjä Ahvenanmaan maakunnassa.

Ahvenanmaan maakunnan maakunnanvoudinvirastosta annetussa laissa (898/79) säädetään, että paikallisena ulosottoviranomaisena maakunnassa on oikeusministeriön alainen maakunnanvoudinvirasto. Ulosottomiehenä on maakunnanvouti, johon nähden noudatetaan, mitä nimismiehestä ulosottomiehenä on säädetty.

Julkisen notaarin palvelusten riittävä saataavuus edellyttää, että julkisena notaarina on myös Ahvenanmaan maakunnassa henkikirjoittajan lisäksi muita virkamiehiä. Julkisella notaarilla tulisi olla oikeustieteen kandidaatin tutkinto. Tämä tutkinto vaaditaankin maakunnansyyttäjäältä ja maakunnanvoudilta, mutta ei poliisipäälliköltä. Julkisen notaarin tehtävät eivät soveltuisi hyvin poliisipäällikölle senkään vuoksi, että tarkoituksena on ollut sisällyttää tähän virkaan vain poliisitehtäviä. Lisäksi julkisen notaarin tehtävien uskominen maakunnan poliisipäällikölle edellyttäisi Ahvenanmaan itsehallintolain (670/51) 20 §:n mukaista asetusta ja maakunnanhallituksen suostumusta.

Näin ollen ehdotetaan, että Ahvenanmaan maakunnassa julkisia notaareja olisivat virkansa puolesta henkikirjoittajan lisäksi maakunnansyyttäjä ja maakunnanvoudi. Nämä toimivat nykyisin myös julkisina kaupanvahvistajina. Palvelusten joustavan saannin vuoksi olisi tarkoituksenmukaista antaa lisäksi Ahvenanmaan

maakunnan lääninhallitukselle mahdollisuus määrätä sellainen lääninhallituksen virkamies, jolta kelpoisuusehtona vaaditaan oikeustieteen kandidaatin tutkinto, toimimaan julkisena notaarina. Tällaisia virkoja ovat maakunnassa nykyisin lääninneuvoksen ja vanhemman lääninsihteerin virat.

Esitys perustuu oikeusministeriölle 8 päivänä tammikuuta 1982 saapuneeseen Ahvenanmaan maakunnan lääninhallituksen aloitteeseen.

Esityksellä ei ole mainittavia organisatorisia eikä taloudellisia vaikutuksia. Jos julkisen notaarin tehtäviä voisivat ehdotetulla tavalla hoitaa useat henkilöt, ei näistä tehtävistä aiheutuvalla työmäärällä olisi olennaista vaikutusta kyseisten henkilöiden muuhun työhön.

Uudistus voisi tulla voimaan pian sen hyväksymisen jälkeen.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

## Laki

### julkisesta notaarista annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään julkisesta notaarista 9 päivänä kesäkuuta 1960 annetun lain 1 §:ään, sellaisena kuin se on 16 päivänä joulukuuta 1977 annetussa laissa (956/77), uusi näin kuuluva 3 momentti:

#### 1 §

Ahvenanmaan maakunnassa julkisia notaareja ovat virkansa puolesta henkikirjoittaja, maakunnansyyttäjä ja maakunnanvoudi. Ahvenanmaan maakunnan lääninhallitus voi lisäksi

määrätä julkiseksi notaariksi lääninhallituksen sellaisen virkamiehen, jolta kelpoisuusehtona vaaditaan oikeustieteen kandidaatin tutkinto.

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä  
kuuta 198 .

Helsingissä 14 päivänä toukokuuta 1982

Tasavallan Presidentti  
MAUNO KOIVISTO

Oikeusministeri *Christoffer Taxell*